

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ของสมาชิกโครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเกษตรกรผู้ผลิตแปลงขยายเมล็ดพันธุ์ 200 ไร่ ข้าวขาวดอกมะลิ 105 โครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนของเกษตรกรอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 100 ราย โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง มี 4 ตำบล ดังนี้

1) ตำบลโนนสูง	เกษตรกร	25	ราย
2) ตำบลหนองไผ่	เกษตรกร	25	ราย
3) ตำบลนิคมสงเคราะห์	เกษตรกร	25	ราย
4) ตำบลเชียงยืน	เกษตรกร	25	ราย
รวม 4 ตำบล	เกษตรกร	100	ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้

2.1 วิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ ทบทวนวรรณกรรมและผลงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาเพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีสำหรับเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดกรอบของเนื้อหาและข้อคำถามให้สอดคล้องกับแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วจึงกำหนดตัวชี้วัดและมาตรวัดข้อมูลในแต่ละประเด็นตามที่กำหนดไว้ แล้วจึงนำข้อมูลตามประเด็นตัวชี้วัดและมาตรวัดมาสร้างเป็นข้อคำถาม ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทั่วไปทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร เป็นคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร

อาชีพรอง แหล่งเงินทุน เครื่องจักรกลการเกษตร แหล่งน้ำในการปลูกข้าว พื้นที่ปลูกข้าว ลักษณะของพื้นที่ที่ใช้ในการปลูกข้าว ดินในการปลูกข้าว คำนวนในการปลูกข้าวต่อไร่ ผลผลิตเฉลี่ยข้าว ผลผลิตทั้งหมด ราคาข้าว รายได้จากการจำหน่ายข้าว และ ลักษณะการจำหน่ายผลผลิตข้าว

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตข้าวชาวดอกมะลิ 105 ของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมและผลิตข้าวชุมชน เป็นคำถามในการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติเกี่ยวกับการปลูกข้าว เป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 8 ประเด็น ได้แก่ ด้านการเตรียมดิน การเตรียมเมล็ดพันธุ์ การใส่ปุ๋ย การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การตรวจเพื่อตัดต้นพันธุ์ปน การเก็บเกี่ยวข้าว การตากลดความชื้น และการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชาวดอกมะลิ 105 เป็นคำถามปลายปิดและปลายเปิด แบ่งออกเป็น 13 ประเด็น ได้แก่ ด้านพื้นที่ ด้านการเตรียมดิน ด้านการเตรียมเมล็ดพันธุ์ ด้านการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในนาข้าว ด้านการใส่ปุ๋ยเคมี ด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว ด้านการตรวจตัดพันธุ์ปน ด้านการเก็บเกี่ยวข้าว ด้านการนวดข้าว ด้านการตากลดความชื้น ด้านการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ด้านการตลาด และด้านอื่นๆ

2.2 การทดสอบเครื่องมือ

2.2.1 การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องข้าว ตรวจสอบและขอรับคำแนะนำและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นที่ควรเพิ่มเติมหรือแก้ไข แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดสอบต่อไป

2.2.2 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดสอบกับสัมภาษณ์ประชากรที่มีลักษณะและใกล้เคียงกับประชากรที่ใช้ศึกษา จำนวน 30 คน ในตำบลเชียงพิณ ตำบลกุดสระ ตำบลโคกสะอาด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 วางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดวัน เวลาและสถานที่ที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ประสานงานกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรทั้ง 4 ตำบล เพื่อนัดหมายเกษตรกรตามกำหนดวัน เวลาและสถานที่ที่ได้กำหนดไว้

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและรายละเอียดในการศึกษาให้แก่เกษตรกรทราบ แล้วเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล จนครบทั้งหมด 100 คน ในระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2550 ถึงสิ้นสุดวันที่ 25 มีนาคม 2550

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ข้อมูลสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ สภาพการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 วิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่(Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

4.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการผลิตข้าวขาวดอกมะลิ 105 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)